

Utbildningsförvaltningen
Lina Brage

2023-11-16

Dnr BOU 2023-239
Dnr KS 2023-275

Barn- och ungdomsnämnden

Motion (L) - Språkförskola i Linköpings kommun, svar

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att Linköpings kommun genomför insatser för denna målgrupp enligt Skollagen 8 kap.12 a §, 14 a-c §§. Språk och kommunikation är integrerade i alla mål i Läroplan för förskolan (2018) och det finns även specifika mål kopplade till språk och kommunikation.

Ärende

Åsa Wennergren (L) har 2023-02-23 lämnat in en motion "Språkförskola i Linköpings kommun". Motionären beskriver att man vill att kommunen aktivt söker upp alla nyanlända barn över 3 år samt de barn vars föräldrar har invandrat till Sverige för att ge dessa möjlighet att delta i förskoleverksamhet 20 timmar per vecka. Språkförskolan sker i ordinarie förskoleverksamhet men varje vecka ska det finnas särskild svenskundervisning på plats. Förutom att barnen lär sig svenska kan barnens deltagande i förskolan ha en positiv effekt på nyanländas, särskilt kvinnors, möjlighet att få jobb. Motionären föreslår därför följande: Att utreda vart någonstans en språkförskola kan inrättas i Linköpings kommun enligt förslaget ovan.

Motionen avslås med hänvisning till att uppsökande verksamhet samt ett särskilt erbjudande om plats för bättre språkutveckling i svenska regleras i Skollagen 8 kap.12 a §, 14 a-c §§. Utbildningsförvaltningen genomför insatser i enlighet med Skollagen mot den målgrupp som avses i motionen. Språk och kommunikation är integrerade i alla mål i Läroplan för förskolan (2018) och det finns även specifika mål kopplade till språk och kommunikation. Då språket är nära sammanflätat med kognition, lärande och identitetsutveckling och språkutveckling sker i samspel med omgivningen bör förskolans uppdrag att stötta varje barns språkutveckling ingå i alla moment under dagen.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (L) - Språkförskola i Linköpings kommun, svar 2023-11-16

Motion (L) – Språkförskola i Linköpings kommun

Bakgrund

Språk och kommunikation i Läroplan för förskolan (2018)

Språk är en nyckel för såväl lärande som skolframgång och att kunna uttrycka sig i tal och skrift skapar förutsättningar för att aktivt kunna delta i samhället. Förskolan har ett viktigt uppdrag i att lägga grunden för ett livslångt lärande. Språk och kommunikation är integrerade i alla mål i Läroplan för förskolan (2018) och det finns även specifika mål kopplade till språk och kommunikation. Då språket är nära sammanflätat med kognition, lärande och identitetsutveckling och språkutveckling sker i samspel med omgivningen bör förskolans uppdrag att stötta varje barns språkutveckling ingå i alla moment under dagen. Enligt förskolans läroplan ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska.

Språkutvecklande arbete i Linköpings kommun

Arbetet med att stärka barns språkutveckling är ett ständigt pågående arbete i de kommunala förskolorna. Under åren 2007 och 2008 samarbetade exempelvis ett antal förskolor i Linköpings kommun med fil.dr och språkkonsult Veli Tuomela i ett projekt om "Språkutvecklande arbetssätt". Denna fortbildning har utmärkt sig genom att den lämnade ett positivt och bestående avtryck i verksamheterna. Sedan dess har barn med annat modersmål än svenska ökat markant i förskolor över hela landet. Det har inneburit nya utmaningar för förskolans språkpraktik. Sedan läsåret 21/22 genomförs observationsmaterial för varje barns språkutveckling på Linköpings kommunala förskolor. Materialet har sin utgångspunkt i Hitta Språket som bygger på grundskolans läroplan och genomförs vid två tillfällen under barnets sista läsår i förskolan. Observationsmaterialet är underlag till undervisningsförbättring.

I november 2020 presenterade Utbildningsdepartementet SOU-rapporten Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67). Syftet med utredningen var att lämna förslag som skulle leda till att öka deltagandet i förskolan bland barn i 3–5 års ålder. Syftet var även att föreslå hur förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska skulle kunna stärkas, bland annat för nyanlända barn. Utifrån denna bakgrund har Utbildningsförvaltningen i Linköpings kommun, på uppdrag av barn- och ungdomsnämnden, genomfört projektet Språkutvecklande förskola. Projektet Språkutvecklande förskola pågick under perioden april 2021 till december 2022. Syftet var att kartlägga förskolans språkutvecklande arbete med fokus på arbetet med barn som har annat modersmål än svenska. Syftet var också att öka personalens kunskaper genom att implementera undervisningsmetoder som gynnar alla barns

språkutveckling. Målet var att öka personalens medvetenhet kring sitt förhållningssätt och ge dem fler språkutvecklande verktyg. En tydlig hållning inom projektet var att insatserna skulle kunna bli varaktiga över tid och att erfarenheterna från projektet skulle kunna tas tillvara så att arbetssättet kan fortsätta även efter projekttidens slut. Projektet åiterrapporterades till barn- och ungdomsnämnden 2022-12-15 § 184.

Förtroendefulla relationer, hög kompetens och utgångspunkt i det som sker har gett framgång. Utifrån slutobservationer och enkäter visar resultaten att kunskapen och kompetensen hos personalen har ökat och det språkutvecklande förhållningssättet finns i utbildningen och undervisningen. Personalen uttrycker att de fått en ökad medvetenhet och gemensamma strategier. Arbete fortsätter för att projektets insatser ska få bäring och spridning över tid, även efter projekttidens slut.

Förskola för fler barn

I Linköping är det färre barn som går i förskola i socialt utsatta områden jämfört med andra områden i kommunen. I betänkande av Utredningen om fler barn i förskolan för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67) framgår att kunskapen om varför vissa vårdnadshavare väljer att inte ha sina barn i förskolan är begränsad. Utbildningsförvaltningen undersökte orsakerna till varför andelen barn i förskola är lägre i de socialt utsatta områdena. Resultatet presenteras i en rapport och utifrån rapporten prioriterades under 2022 fem insatser för att öka andelen inskrivna barn. Samverkansformer har utvecklats för att nå de familjer som står långt från förskolan och man har aktivt arbetat för att få fler nyanlända och utrikesfödda familjer till Öppna förskolan. Insatser har också gjorts för att säkerställa att information som finns om förskolan är relevant och likvärdig. Rutiner har också skapats med syfte att barnens frånvaro från förskolan ska minimeras.

Lagändring i skollagen

Lagen om förskola för fler barn trädde i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Skollagen kap. 8, 12 a § Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år.

Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481). Lag (2022:833).

14 a § Ett barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § ska av hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller

2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare. Lag (2022:833).

14 b § Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövt. Lag (2022:833).

14 c § Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverad upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen. Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år. Lag (2022:833).

Barnen ska enligt lagen placeras på en allmän förskoleplats. Denna typ av placering är avgiftsfri. Enligt Skollagen är 525 timmar/år lagstadgat. För att ge förutsättningar för ett maximalt lärande samt skapa en bättre kontinuitet för barn som har en föräldraledighetsplats, arbetslöshetsplats eller allmän förskoleplats beslutade barn- och

ungdomsnämnden 2017-10-26 att utöka vistelsetiden för denna grupp till 4 timmar varje dag. Vistelsetiden för barnen utökades från och med februari 2018.

Det uppsökande arbetet bedrivs av processtödjare, brobyggare och på de Öppna förskolorna i Linköpings kommun. Utifrån uppgifter på vilka barn som omfattas av lagen om fler barn i förskolan söker man aktivt upp vårdnadshavare. Efter att informationsutskick utgått kontaktas vårdnadshavare antingen genom telefon eller som besök på folkbokföringsadressen. De barn som vistats en kortare tid i Sverige, eller som har vårdnadshavare som vistats en kortare tid i Sverige, har erbjudits förskoleplats i samband med skolstart i augusti 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

Skolor med studie ro där fler klarar kunskapsmålen.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget till beslut påverkar inte barn och elever olika utifrån deras könsidentitet.

Samråd

Samråd med andra förvaltningar är inte aktuellt.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen

Paul Håkansson

Robert Bredberg

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionären